

Kvinner gjennom linsen

– Three Ways of Framing – Women with and without immigrant background, en fotoutstilling på Meieriet i Malm, i Verran kommune, Nord-Trøndelag

I året da Norge feirer kvinners stemmerett, ser dokumentarfotograf og kunstner Brynhild Bye-Tiller på kvinner med en kunstners blikk. Kvinner med og uten innvandrerbakgrunn har gått ut av komfortsonen og hatt mot til å vise seg fram uten filter. I Verran i Nord-Trøndelag har de ikke bare blitt sett, de har også brukt kamera til å ta egne selvportrett. Nå presenteres resultatet av dette arbeidet på Meieriet i Malm.

UTSTILLING I TRE DELER

Fotoutstillingen består av tre deler. Første del er småskala sirkulære miniatyrportretter av kvinnene som deltar i prosjektet. De er fotografert med klassisk belysning i profil mot mørk bakgrunn. Portrettserien er inspirert av Bettina von Zwehls fotografiske portretter, og har sterke røtter i kunsthistorien og i portrettmaleriets overganger fra lyst til mørkt.

For hva skjer når en eritreisk flyktning avbildes i en miniatyr som var mest vanlig for velstående europeere på 1600- og 1700-tallet? Slike miniatyrportretter – utført i maleri, ble den gang brukt til å introdusere mennesker for hverandre. En adelsmann på frierfot på vegne av sin datter, kunne sende ut en budbringer med et slikt portrett til en potensiell svigersønn. Soldater og seilere kunne bære slike portretter av de som ventet hjemme på reise og i krigen.

Andre del av utstillingen er en dokumentarserie der Bye-Tiller har møtt deltakerne hjemme, på arbeid eller på skolen. Med storformat fargefotografier montert på metallplate, presenteres publikum for bruddstykker av en hverdag som for mange er ukjent, hvor kunstner gjør et forsøk på å komme under overflaten eller bak fasaden.

– Når du møter et menneske er det et lite og smalt vindu hvor du som fotograf får se en naturlig og troverdig energi hos den du møter. Det gjelder å fange dette for å vise en dypere side av de jeg møter, sier Bye-Tiller. Dokumentarsjangeren er hovedmediet til Bye-Tiller og motivasjonen bak arbeidet ligger i møtet med mennesker uavhengig av nasjonalitet, alder, sosial status og yrkesbakgrunn.

Tredje del er selvportretter av deltakerne. Spørsmålet: «Hvem er jeg?» er forsøkt svart på av ti kvinner fra Russland, Thailand, Kina, Eritrea, Polen, Litauen og Norge. De har alle våget å spørre seg selv om det finnes det noe mer? Vet vi alt om oss selv? Hva skjer når Zhiping fra Kina tar et selvportrett ikledd norsk strikkegenser med kinesiske tegn i bakgrunn? Hvordan oppfattes det, spør kunstneren, om fargefotografiene som er monterert i gjenkjennbare bilderammer fra norske hjem på 60 - og 70-tallet?

Til sammen blir dette tre ulike måter å portrettere kvinner på derav prosjektets tittel «Three Ways of Framing – Women with and without immigrant background.» Kunstner spør hva skjer når tre ulike uttrykk settes sammen? Hva blir løftet fram på bordet gjennom en slik sammensetning?

UTSTILLINGEN EN AV FLERE DELER I ET KUNSTPROSJEKT

Fotoutstillingen er en av flere deler i et kunstprosjekt, som inkluderer et fotokurs, et foredrag og en omvisning i Vestgruven i Malm. Alle deler like viktig for å danne nye nettverk og engasjement blant deltakerne i prosjektet. Bye-Tiller arbeider med deltakelse som kunstnerisk disiplin. Alle som vil og tørr, er invitert til å delta og til å stille seg foran et kamera. En inkluderende

gjennomføring er avgjørende for utfallet på alle nivå.

Prosjektet er en fortsettelse av Bye-Tillers profesjonelle arbeid i kunstfeltet med tittelen «Photographic Framing and Cooperations». Et arbeid som blant annet undersøker hvordan fotografiet fungerer i en flerkulturell sammenheng og hvordan samtidskunst gjennom fotografiet kan endre på vår oppfattelse og meningsdannelse, samt ulike former for deltakelse.

TVERRFAGLIGHET

Kunstprosjektet er også en del av et tverrfaglig samarbeid mellom kunstner, KUN senter for likestilling og kunnskap og Verran kommune. Gjennom kunst og aksjonsforskning har målsettingen vært å utvikle innsikt og ny kunnskap om integreringsarbeid i distriktskommuner. En kombinasjon av kartlegging og kunstproduksjon i begge deltakerkommunene; Namdalseid og Verran, skal bidra til å synliggjøre kvinnene og skape nye nettverk.

Arbeidet har løpt parallelt og på noen punkter helt inntil hverandre. For kunsten har det vært viktig å se på hvilke måter kunst og vitenskap kan samarbeide på, som i utstillingen, hvor vitenskapelige tekster presenteres sammen med dokumentarfotografier. Et konkret resultat i form av foto og tekst i et aktivt forhold til hverandre. I arbeidet som er støttet av Kommunal- og regionaldepartementet og Nord-Trøndelag fylkeskommune, er et av målene for KUN å utvikle en arbeidsmodell for kommuner for bedre å ivareta behovene til kvinner i denne gruppa.

BAKGRUNN FOR PROSJEKTET

Verran har en økende del av befolkningen med innvandrerbakgrunn. Innvandrerkvinner sørger for folketilvekst i distriktskommuner slik som i Verran. I tillegg til arbeidsinnvandring, tar kommunen imot flyktninger og de har nylig ansatt en flyktningskonsulent. Kommunen har også en viss andel innvandrere gift med nordmenn, og denne gruppen faller utenfor mange av ordningene som er rettet mot andre innvandrere. Innvandrerbefolkningen representerer en stor ressurs for mange kommuner om de blir godt integrert i lokalsamfunnet.

Verran er andre kommune som gjennomfører et slikt prosjekt. Første kommune var Namdalseid med prosjektet My home i 2012-2013.

Mer informasjon om prosjektet: <http://www.facebook.com/immigrantwomen>

Utstillingen i Verran er åpen t.o.m. lørdag 30. nov.

Kontaktpersoner:

Kunstner: Brynhild Bye-Tiller Mobil 480 38 974

KUN: Marte Taylor Bye KUN senter for kunnskap og likestilling Mobil: 918 65 154,

Verran kommune: Verran Anita Ulstad mobil 472 94 858